

گام بلند برای مرجعیت زدایی از ISI

از این پس هر دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد که می خواهد از رساله اش دفاع کند، باید یک مقاله مستخرج از تز خود را در یکی از مجلات دانشگاه آزاد اسلامی چاپ کند؛ لازمه این کار کیفیت بخشی به مجلات و انتخاب هیات تحریریه قوی است

تاریخ علم

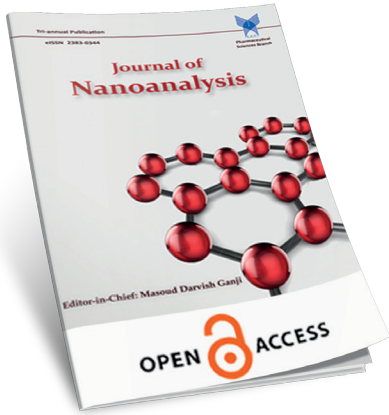
تاریخ علم در اسلام و ایران
به روایت دکتر علی اکبر ولایتی (بخش چهل و سوم)

آنچه در پی می آید، ادامه مجموعه مباحث مطرح شده از سوی دکتر علی اکبر ولایتی در مجموعه برنامه های «ایران» در سیمای جمهوری اسلامی ایران با موضوع تبیین تاریخ علم در اسلام و ایران است: سفرهای بیابانی شیخ در رکاب علاءالدوله و زبانی زحمات و فعالیت بی وقفه سیاسی و علمی، فرسودگی های جسمی در شیخ ایجاد کرده بود که سرانجام در یکی از سفرهای او به همدان شیخ را از پای در آورد. بنا به روایت جوزجانی (صص ۸۸-۸۴) شیخ رئیس در ۴۲۸ ق، در یکی از لشکرکشی های علاءالدوله به همدان رفت و در آنجا بیمار شد و به اصفهان بازگشت. بار دیگر علاءالدوله کاکویه عزم همدان کرد، ولی ابن سینا دیگر بار در راه بیمار شد و از همین بیماری درگذشت. روایت جوزجانی این است که چون شیخ به قوت جسمانی خود می بالید، به ضعفی که به علت کار و مطالعه زیاد در او پدید آمد، توجهی نمی کرد تا اینکه در سال ۴۲۵ ق دچار قولنج شد. چون در این زمان در سفر جنگی، علاءالدوله کاکویه را همراهی می کرد و می ترسید با بازگشت به اصفهان یا در راه ماندن، حادثه های مانند آنچه برای شمس الدوله روی داد اتفاق بیفتد (یعنی در زمان غیبت ابن سینا، مبادا امیر دچار زخمی یا مرضی بشود و پزشک بر بالین او حاضر نباشد)، در مداواي خود و در تنقیح مبالغه کرد و بر اثر همین مداوا، به زخم روده مبتلا شد و در همین حال ناگزیر بود به شتاب و با عجله همراه سپاه علاءالدوله تغییر موضع و موقعیت دهد. در اینجا گرفتار تشنج شدید شد. چون به همدان رسید^(۱) دریافت که دیگری به دفع مرض قادر نیست. از این رو گفت: «اینک دیگر ملاحظت را فایده ای نیست». چندی به همین حال ماند تا به جوار حق شتافت. عمر او ۵۲ سال^(۲) و مرگش در ۴۲۸ ق بود. ابن ابی اصیبعه (۱۲۹۹، ج ۲، صص ۸۹-۸۸) همین روایت را آورده و بیهقی (۱۳۵۱، ص ۵۸) بر آن چیز مهمی نیفزوده جز آنکه گفته است چون شیخ به مرگ خود اطمینان یافت، غسل و توبه کرد و هر آنچه داشت بعضی را در رد مظالم صرف کرد و لختی بر فقر تصدیق کرد و بندگان آزاد ساخت و چون حافظ قرآن بود هر روز یکبار ختم قرآن می کرد تا در روز جمعه اول رمضان سال ۴۲۸ ق درگذشت. **ادامه دارد...**

پی نوشت:

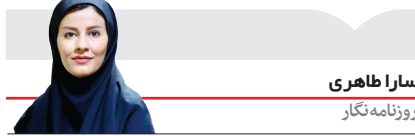
۱. ذبیح الله صفا (۱۳۸۴، صص ۴۰-۳۹) در باب محل وفات شیخ و متعاقباً مدفن وی به این نتیجه رسیده است: «محل وفات شیخ راه اختلاف، در همدان و اصفهان نوشته اند. ابوعبید [جوزجانی] هم چنانکه از گفتار او (ص ۸۸) برمی آید، به وفات شیخ در همدان تصریح کرده است. همین تصریح هم در گفتار قفطی و بیهقی و ابن عبری (ص ۳۲۹) دیده می شود. ابن خلکان (ج ۲، ص ۱۶۹) نیز گفته است ابن سینا در همدان درگذشته، با این حال، ابن اثیر (ج ۲، ص ۲۲) و ابن قول ضعیف از قدیم به همواره مورد تردید رادر اصفهان دانسته است و ابن قول ضعیف از قدیم به همواره مورد تردید بوده و حتی ابن خلکان که به نقل آن مبادرت کرده، آن را قولی ضعیف و غیرمشهور دانسته است. قهر بوعلی را ابن ابی اصیبعه (۱۲۹۹، ج ۲، ص ۹) در زیر حصار همدان در جانب قیله نوشته و گفته است برخی گویند به اصفهان نقل شده و مدفن گردیده است و چنانکه می بینیم او خود به صحت این قول اعتمادی نداشته و آن را به قائل نامعلوم نسبت داده است. بیهقی (ص ۵۸) و ابن خلکان (ج ۲، ص ۱۶۹) و ابن عبری (ص ۳۲۹) در بیان آنکه مقبره او به همدان است تردیدی نداشته و به قول غیرمشهور ثانوی توجهی نکرده اند و تنها ابن خلکان به ذکر ورود ابن اثیر اکتفا کرده است. از متأخرین، خواندمیر (۱۳۱۷، ص ۱۳۳) به فوت بوعلی در همدان و قاضی نورالله شوشتری (۳۳۱) به وجود مقبره وی در همدان اشاره کرده اند. ابن قهر دیرگاه، زیارتگاه دانش و بینش بوده و در همدان شهرت داشته است. ۲. ذبیح الله صفا (همان، صص ۳۹-۳۸) در توضیح روایت جوزجانی از مدت عمر شیخ می نویسد: «مدت عمر او را ابوعبید [جوزجانی] ۵۳ سال دانسته و قفطی (ص ۲۷۸) ۵۸ سال آورده و بیهقی (ص ۵۸) ۵۸ سال شمسی و کسری نوشته است. قبول قول ابوعبید دشوار به نظر می رسد، زیرا با امارات دال بر آنکه ولادت شیخ در سال ۳۷۰ ق بود، ۵۳ سالگی و وفات وی مصادف می شد با سال ۴۲۲ ق، و این سال با سال ۴۲۸ ق که ابوعبید هم آورده، اختلاف دارد و گویا به همین علت است که ابوعبید سال ولادت بوعلی را خلاف قول مشهور و خلاف قرائن و اماراتی که در دست است و قبلاً هم گفته ایم سال ۳۷۵ ق گفته است. اما قول بیهقی بیشتر قابل اعتماد و تنها اشکال آن در این است که عمر شیخ را ۵۸ سال شمسی و کسری دانسته است. چنانکه می دانیم بیهقی ولادت بوعلی را در ماه صفر سال ۳۷۰ ق و وفاتش را در رمضان سال ۴۲۸ نوشته است. با این حساب، عمر شیخ ۵۸ سال و هفت ماهه قوی بود نه شمسی و اگر این مدت را به سال شمسی در حساب آوریم، ۵۶ سال و چند ماه شمسی خواهد بود.»

انجام خواهد گرفت. نگاهداری می گوید: «دانشگاه در حقیقت می خواهد نظام دانش داخلی دانشگاه آزاد اسلامی را با ژورنال های خود شکل دهد که در سطح کشور به آن «نظام ملی دانش» می گویند. ما می خواهیم «نظام درون دانشگاهی دانش» در دانشگاه آزاد اسلامی را با چاپ مقالات در ژورنال های خود دانشگاه شکل دهیم. نظارت و کنترل کیفیت کارهای پایان نامه های دانشجویان نیز از طریق هیات تحریریه و داویرهای ژورنال های داخلی انجام می شود. بنابراین به گفته او از این به بعد چاپ یکی از مقالات دانشجویان دکتری در ژورنال های دانشگاه آزاد اسلامی یک الزام برای دانشجویان این دانشگاه است. سازوکار چاپ مقالات در ژورنال های دانشگاه آزاد اسلامی نیز همان سازوکار

پژوهش و دوم ارائه مقاله در عرصه بین المللی. موضوع الزام دانشجویان دوره دکتری به چاپ مقاله در مجلات خارجی منجر شد که مسئولان این دانشگاه تصمیم جدیدی بگیرند و برای انتشار مقالات دانشجویان دکتری در مجلات معتبر این دانشگاه برنامه ریزی کنند. قرار است سازوکار جدیدی در این دانشگاه برای دفاع از رساله دکتری انجام شود؛ دانشگاه آزاد اسلامی می خواهد پس از ۳۷ سال فعالیت خود و بیش از دو دهه که کشور در تحصیلات تکمیلی فعال بوده، یک کار نیمه تمام را به اتمام برساند. ایجاد یک «شبکه مجلات علمی» همان کار نیمه تامی است که دکتر طهرانچی نوید انجام آن را داد؛ شبکه ای که جزء شبکه ملی محسوب می شود. از این پس هر دانشجوی دکتری که می خواهد از رساله خود دفاع کند، باید مقاله مستخرج از تز خود را در مجله دانشگاه آزاد اسلامی چاپ کند تا دانشگاه نظام دوگانه تایید ملی نیز داشته باشد.

علوم و بهداشت، یا دو مقاله نمایه شده بین المللی با رده Q۲ یا دو مقاله نمایه شده بین المللی با رده Q۳ و یک مقاله علمی و پژوهشی (مستخرج از رساله) مورد تایید وزارتخانه های علوم و بهداشت داشته باشند. دانشجویان علوم انسانی و هنر نیز باید دو مقاله علمی - پژوهشی (مستخرج از رساله) مورد تایید وزارتخانه های علوم و بهداشت داشته باشند، البته این دانشجویان در صورت ارائه مقالات حائز شرایط یکی از بدهای الف، ب و ج نیز می توانند از رساله خود دفاع کنند. این بخشنامه تبصره هایی نیز دارد که براساس تبصره ۳ مقاله نمایه شده بین المللی با رده Q۴ قابل جایگزینی با مقاله علمی - پژوهشی (مستخرج از رساله) مورد تایید وزارتخانه های علوم و بهداشت است. همچنین در صورت ارائه گاهی پذیرش / چاپ یک مقاله ISI یا مقاله علمی - پژوهشی وزارتخانه های علوم و بهداشت مستخرج از رساله دانشجویی می تواند از رساله خود دفاع کند.

سارا طاهری
روزنامه نگار

انتشار مقاله به زبان های خارجی در ژورنال های خارج کشور یکی از موضوعات چالش برانگیز یکی دو سال اخیر بوده است. منتقدان معتقدند چاپ مقاله در ژورنال های خارجی دو اکت بزرگ را برای فضای علمی کشور در پی دارد؛ اول شناسایی محققان کشور در حوزه های علمی و دوم در اختیار قرار دادن «رایگان» تحقیقات چندساله یک محقق به یک کشور دیگر. البته متوقفان نیز استدلال های قابل تاملی در دفاع از مقاله های خارجی دارند، اما در این میان بسیاری از اساتید و صاحب نظران دانشگاهی هستند که چاپ مقالات دانشجویان در ژورنال های داخلی را مقدمه ارتباط دانشگاه با محیط اجتماعی در قامت یک دانشگاه حل مساله می دانند؛ مساله ای که اخیراً در شکل جدیدی مطرح شده است؛ «هر دانشجوی دکتری که می خواهد از رساله خود دفاع کند، باید مقاله مستخرج از تز خود را در مجله دانشگاه آزاد اسلامی چاپ کند.» این جملاتی است که چند روز پیش دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس این دانشگاه در جلسه امضای تفاهنامه همکاری با پایگاه استنادی علوم جهان اسلام ISC مطرح کرد، بنابراین از این پس دانشجویان دکتری دانشگاه آزاد اسلامی ملزم خواهند بود مقاله خود را در مجله این دانشگاه چاپ کنند. تصمیمی که مسئولان دانشگاه گرفته اند، اهداف و مزایای زیادی را به دنبال خواهد داشت. در واقع دانشگاه می خواهد یک «نظام درون دانشگاهی دانش» را با چاپ مقالات در ژورنال های خود شکل دهد. دانشگاه آزاد اسلامی ۳۸۷ مجله علمی در حوزه های علوم انسانی، پزشکی، علوم پایه، کشاورزی، علوم مهندسی و... دارد که حالا دانشجویان باید قبل از جلسه دفاع خود یکی از مقالات خود را در این ژورنال ها چاپ کنند.

شکل گیری نظام درون دانشگاهی دانش در دانشگاه

بابک نگاهداری، رئیس پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی در گفت و گو با «فرهیختگان» از علت این تصمیم در دانشگاه سخن می گوید. به گفته او، دانشگاه می خواهد بسر محتواهای پایان نامه های کار شده توسط دانشجویان دکتری تخصصی خود، نظارت و کنترل کیفی داشته باشد؛ نظارتی که از طریق هیات تحریریه ها و داویرهای ژورنال های دانشگاه

ایجاد شبکه مجلات ملی در دانشگاه آزاد اسلامی

چاپ دو مقاله در مجلات خارجی همان موضوعی است که دکتر طهرانچی از آن انتقاد کرد و با طرح این سوال که دلیل آنکه به دانشجویان دکتری گفته می شود مقالات خود را باید در دو ژورنال خارجی به چاپ برسانند چیست؟ دو حالت را برای چنین قانونی متصور شد؛ اول اطمینان از استاندارد بودن

ما چرا چیست؟

بخشنامه صادر شده از سوی دانشگاه آزاد اسلامی در شهریورماه سال ۹۶ به دانشجویان دکتری این اجازه را داده بود که به جای پذیرش و چاپ مقاله در مجلات جی سی آر، در مجلات اسکوپوس دست به چاپ مقاله بزنند. براساس این بخشنامه، دانشجویان تمام رشته های علوم انسانی و هنر باید دو مقاله Q۴ یا دو مقاله علمی - پژوهشی داشته باشند. همچنین دانشجویان تمام رشته های فنی - مهندسی و علوم پایه نیز باید یک مقاله Q۱ یا دو مقاله Q۲ یا دو مقاله Q۳ داشته باشند. طبق ماده ۲۴ این بخشنامه، دانشجوی پس از تدوین رساله و تایید استاد راهنما به شرط کفایت دستاوردهای علمی و پذیرش / چاپ مقالات مستخرج در حضور هیات داوران از رساله خود دفاع کند که البته تعداد مقالات لازم برای انجام دفاع از رساله و فارغ التحصیلی دانشجویان مشخص شده است. دانشجویان غیرعلوم انسانی باید یا یک مقاله نمایه شده بین المللی با رده Q۱ و یک مقاله علمی و پژوهشی (مستخرج از رساله) مورد تایید وزارتخانه های

حضور ۳۸۷ ژورنال در دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه آزاد اسلامی ۳۸۷ ژورنال دارد که پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی دانشگاه آزاد اسلامی کلیت مقاله و معاونت های موضوعی محتوای آن را پیگیری و بررسی می کنند. مجموعه مجلات دانشگاه آزاد اسلامی، مجموعه مجلاتی خواهند بود که با عملکرد خود اعتبار خلق می کنند. در این گزارش ۱۰ مجله معتبر دانشگاه آزاد اسلامی را از بین ۳۸۷ مجله انتخاب و معرفی کرده ایم.

International Aquatic Research	Iranian Journal of Applied Animal Science	Progress in Biomaterials
نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI- Master List-Scopus	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- PubMed- Scopus
موضوع: کشاورزی و منابع طبیعی / آبیاری	موضوع: کشاورزی و منابع طبیعی / علوم دامی	موضوع: فنی مهندسی / مهندسی پزشکی
International Journal of Energy and Environmental Engineering	Journal of Theoretical and Applied Physics	Iranian Journal of Catalysis
نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus
موضوع: فنی و مهندسی / مهندسی برق	موضوع: علوم پایه / فیزیک	موضوع: علوم پایه / شیمی
Journal of Nanoanalysis	International Journal of Environmental Science and Technology	Journal of Nanostructure in Chemistry
نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus	نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI
موضوع: علوم پایه / شیمی	موضوع: فنی و مهندسی / مهندسی محیط زیست	موضوع: فنی و مهندسی / نانو
International Journal of Industrial Chemistry		
نمایه در پایگاه های بین المللی: ISI WoS ESCI- Scopus		
موضوع: علوم پایه / شیمی		

اعتراض دانشجویان پیام نور به شهریه غیرقانونی

جمعی از دانشجویان دکتری دانشگاه پیام نور روز گذشته در مقابل سازمان مرکزی این دانشگاه تجمع کرده و نسبت به افزایش غیرقانونی شهریه اعتراض خود را اعلام کردند. یکی از این دانشجویان معترض گفت: «طبق اساسنامه در مقطع دکتری تا سه ترم بعد از تایید پروپوزال نباید شهریه ای پرداخت شود، ولی متأسفانه دانشگاه پیام نور از ترم هفتم، شهریه ثابت به اضافه متغیر را اجرا کرده و تا زمانی که بخواهیم از رساله خود دفاع کنیم، باید حداقل ۱۵ میلیون تومان را یکجا تسویه کنیم.» یکی دیگر از دانشجویان حاضر در تجمع افزود: «دانشگاه پیام نور برخلاف روال قبل، از ترم گذشته اقدام به اخذ شهریه ثابت برای تمدید رساله کرده که این موضوع کاملاً غیرقانونی است، زیرا تمام ورودی های قبل را شامل می شود و دانشجویانی را که در شرف فارغ التحصیلی هستند، بدهکار می کند.»

شرط جالب وزارت علوم برای راه اندازی دوره دکتری

معاون آموزشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری اظهار کرد: «دانشگاه های مجری و متقاضی دوره های دکتری از این به بعد تنها با ارزیابی و تصمیم گیری هیات های وزارت علوم امکان پذیرش دانشجوی دکتری را خواهند داشت.» «محتبی شرعیتی نیاسر در گفت و گو با ایرنا گفته است: «موسسه های آموزش عالی در برگزاری این دوره جدیدتر و کم تجربه تر هستند. در خط مقدم نظارت و ارزیابی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، قرار دارند و بیشتر مورد توجه قرار می گیرند. از این به بعد هیات های وزارت علوم در مورد ارائه مجوز دوره دکتری به دانشگاه های دارای توان و شایستگی، تصمیم گیری می کنند. در گذشته این مجوز به طور مستقیم برای دانشگاه ها صادر می شد. این نامه ارزیابی دوره های دکتری اسفندماه ۹۷ به تمام دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور ابلاغ شد. براساس این آیین نامه، تمام درخواست های مورد نظر برای ایجاد دوره های دکتری در سال تحصیلی آینده و بعد از آن در همه زیرنظام ها مطابق این آیین نامه مورد بررسی قرار می گیرد.»

افزایش شهریه در دانشگاه علمی - کاربردی

رئیس دانشگاه جامع علمی - کاربردی سقف میزان افزایش شهریه این دانشگاه برای سال تحصیلی جدید را ۱۵ درصد اعلام کرد و گفت: «چهار درصد دانشجویان مشمول تخفیف شهریه هستند.» محمدحسین امید در گفت و گو با مهر درباره میزان افزایش شهریه دانشگاه جامع علمی - کاربردی در سال تحصیلی جدید گفت: «هنوز کمیسیون دائمی هیات امنای دانشگاه برگزار نشده و هفته آینده برگزار می شود.» او ادامه داد: «در آنجا میزان افزایش شهریه برای سال تحصیلی جدید تعیین تکلیف خواهد شد. ولی پیش بینی می کنیم سقف آن ۱۵ درصد خواهد بود.» رئیس دانشگاه جامع علمی - کاربردی افزود: «پیشنهاد دانشگاه برای افزایش شهریه برای رشته های فنی تا سقف ۱۵ درصد و برای رشته های خدماتی کمتر از ۱۵ درصد است.» رئیس دانشگاه جامع علمی - کاربردی درباره تخفیف شهریه نیز گفت: «چهار درصد دانشجویان محروم دانشگاه علمی - کاربردی مشمول تخفیف شهریه هستند و درباره افزایش تخفیف شهریه جلسه ای را با کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی برگزار خواهیم کرد.»

نیمکت خبر

درصد